

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Ramowy program energetyki jądrowej przedstawiony zgodnie z artykułem 40 Traktatu Euratom do zaopiniowania Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu”

COM(2006) 844 wersja ostateczna

(2007/C 256/11)

Dnia 10 stycznia 2007 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 40 Traktatu Euratom, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 19 czerwca 2007 r. Sprawozdawcą była Ulla SIRKEINEN.

Na 437. sesji plenarnej w dniach 11-12 lipca 2007 r. (posiedzenie z dn. 12 lipca 2007 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 81 do 28 — 15 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Streszczenie

1.1 W 2004 r. Komitet zasugerował w swojej opinii w sprawie znaczenia energii jądrowej dla produkcji energii elektrycznej, że należy podjąć wysiłki w celu zapewnienia informacji dotyczących realnych zagadnień przemysłu jądrowego: bezpieczeństwa dostaw, eliminacji emisji CO₂, konkurencyjnych cen oraz zabezpieczenia zużytego paliwa i gospodarowania nim, tak by zorganizowane społeczeństwo obywatelskie mogło przeprowadzić krytyczną analizę debat nad tymi kwestiami. Nowy ramowy program energetyki jądrowej dostarcza takich informacji. Komitet zasadniczo zgadza się z analizą i opisem, zawartymi w komunikacie Komisji. Poruszono większość istotnych aspektów energii jądrowej i naszym zdaniem poprawnie je opisano. Komitet wskazuje dodatkowo na pewne aspekty energii jądrowej, które należy wziąć pod uwagę.

1.2 Energia jądrowa, z której w 2004 r. pochodziło 31 % energii elektrycznej i 15 % całości energii pierwotnej zużytej w UE, odgrywa zasadniczą rolę na rynku energii. Energia jądrowa w pełni odpowiada też celom polityki energetycznej UE oraz jest dziś wyraźnie konkurencyjna pod względem kosztów. Uzależnienie od importu jest niewielkie, a źródła paliwa są zróżnicowane i bezpieczne, co spełnia wymagania bezpieczeństwa dostaw. Energia jądrowa to aktualnie największe źródło energii wolnej od dwutlenku węgla w Europie.

1.3 W związku z decyzją Rady Europejskiej dotyczącą docelowych wartości emisji gazów cieplarnianych w 2020 r. i później jest oczywiste, że wszelkie dodatkowe możliwości produkcji energii przy niskiej emisji CO₂, czy to ze źródeł odnawialnych, jądrowych czy ewentualnie z czystego spalania węgla, powinny zastępować produkcję o wysokiej emisji CO₂ i tym samym zwiększać ogólną wielkość produkcji energii elektrycznej o niskiej emisji CO₂. W praktyce, jeżeli nie utrzyma się przynajmniej obecnego udziału energii jądrowej do czasu, gdy dostępne będą nowe rozwiązania w zakresie czystej energii, cele polityki dotyczącej klimatu i inne cele polityki energetycznej nie zostaną zrealizowane.

1.4 Komitet podkreśla niezmiennie ważną rolę UE w zakresie dalszego rozwijania najbardziej zaawansowanych ram dla energii jądrowej w tych państwach członkowskich, które wybierają

energię jądrową, zgodnie z najwyższymi standardami bezpieczeństwa, ochrony i nieprolifracji wymaganymi Traktatem Euratom.

1.5 Najbardziej pilnym zadaniem jest znalezienie rozwiązania dla kwestii odpadów promieniotwórczych, a zwłaszcza ostatecznego usuwania zużytego paliwa — istnieje odpowiednia technologia, ale brakuje decyzji politycznych. Komitet zgadza się też z Komisją w odniesieniu do innych zagadnień, które nadal wymagają poświęcenia im uwagi na szczeblu UE, takich jak bezpieczeństwo jądrowe i ochrona radiologiczna, w których Europa ma bardzo dobre wyniki, oraz zabezpieczenie długoterminowego finansowania likwidacji elektrowni jądrowych.

1.6 Komitet zwraca uwagę na pewne dodatkowe aspekty energii jądrowej, które nie zostały ujęte w projekcie programu ramowego. Są to zagrożenie terroryzmem oraz kwestia wystarczającej dostępności wody chłodzącej w niektórych elektrowniach.

1.7 Utrata atrakcyjności tego sektora jako pracodawcy i jako tematu badań może stać się problemem dla tych państw członkowskich, które pragną nadal obstawać przy energii atomowej. Komitet zgadza się z poglądem Komisji, że specjalistyczna wiedza z zakresu ochrony radiologicznej i technologii nuklearnych ma podstawowe znaczenie dla UE, a zatem należy zwrócić uwagę na kształcenie, szkolenie i badania w tych dziedzinach.

1.8 Wreszcie Komitet podkreśla prawo każdego państwa członkowskiego do własnego doboru źródeł energii, w tym energii jądrowej, o czym wspomina program ramowy.

2. Wstęp

2.1 Zgodnie z art. 40 Traktatu Euratom Komisja Europejska „okresowo publikuje informacje na temat przykładowych programów, wskazując określone cele produkcyjne energetyki jądrowej oraz wszelkie typy inwestycji niezbędne do ich osiągnięcia. Przed opublikowaniem tych programów Komisja zasięga opinii Komitetu Ekonomiczno-Społecznego”. Od 1958 r. opublikowano cztery przykładowe programy i jedną aktualizację, ostatnio w 1997 r.

2.2 Omawiany projekt ramowego programu energetyki jądrowej został opublikowany przez Komisję w kontekście pakietu dotyczącego energii i zmian klimatu — polityki energetycznej dla Europy — 10 stycznia 2007 r. Jego ostateczna wersja zostanie przygotowana i opublikowana, gdy tylko Komisja otrzyma opinię EKES-u.

2.3 Pozostałe części pakietu obejmują po pierwsze propozycję celu w zakresie zmian klimatu dla krajów rozwiniętych w postaci 30 % redukcji gazów cieplarnianych do 2020 r. w stosunku do poziomu z 1990 r. lub w każdym razie celu 20 % ich redukcji dla samej UE. Pakiet zajmuje się dalej rynkiem wewnętrznym gazu i energii elektrycznej, połączeniami w sieci gazowej i sieci energii elektrycznej, propozycjami promowania zrównoważonej produkcji energii z paliw kopalnych, planem działania w zakresie propagowania wykorzystania odnawialnych źródeł energii, łącznie z wiążącym celem 20 % udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym doborze źródeł energii UE do 2020 r. oraz oszczędnością energii z celem zwiększenia wydajności o 20 % do 2020 r., a także przyszłym europejskim strategicznym planem w dziedzinie technologii energetycznych. 9 marca 2007 r. Rada Europejska poparła te cele i zasadniczą treść polityczną pakietu.

2.4 EKES przygotowuje opinie dotyczące wszystkich ramowych programów energetyki jądrowej, tak jak wymaga tego Traktat. Komitet poruszył także kwestię energii jądrowej w szeregu innych opinii, ostatnio w szczególności w opinii z inicjatywy własnej w sprawie roli energii jądrowej z 2004 r., gdzie stwierdził we wnioskach, iż uważa, że energia jądrowa powinna być jednym z elementów zróżnicowanej, wyważonej, ekonomicznej i zgodnej z zasadami rozwoju zrównoważonego polityki energetycznej dla UE. Z uwagi na problemy, jakie się z nią wiążą, postawienie wszystkiego na energię jądrową nie jest rozwiązaniem, które powinno się brać pod uwagę; z drugiej strony EKES jest zdania, że częściowe lub całkowite zaniechanie wykorzystywania energii jądrowej przekreśliłoby szanse UE na dotrzymanie zobowiązań związanych z kwestią klimatu.

3. Dokument Komisji

3.1 Dokument Komisji dokonuje przeglądu inwestycji w energię jądrową w ostatnich dziesięciu latach, opisuje ekonomikę produkcji energii jądrowej, jej wpływ na wybór źródeł energii oraz warunki jej akceptacji przez społeczeństwo. Poniżej trochę bardziej szczegółowo przedstawiona została jego treść.

3.2 Każde państwo członkowskie samo decyduje, czy będzie opierać się na energii jądrowej przy produkcji energii elektrycznej. Decyzje o zwiększeniu wykorzystania energii jądrowej zostały niedawno podjęte w Finlandii i we Francji. Holandia, Polska, Szwecja, Republika Czeska, Litwa, Estonia, Łotwa, Słowacja, Wielka Brytania, Bułgaria i Rumunia podjęły na nowo debatę na temat swojej polityki dotyczącej energii jądrowej. Niemcy, Hiszpania i Belgia, mimo toczącej się debaty, kontynuują obecnie politykę stopniowego wycofywania się

z energetyki jądrowej. Dwanaście spośród 27 państw członkowskich UE nie wytwarza energii jądrowej.

3.3 Energia jądrowa, produkowana w UE 27 w 152 reaktorach, dostarcza 30 % energii elektrycznej w dzisiejszej Europie — jeżeli jednak kontynuowana będzie planowana polityka wycofywania się z jej użycia w niektórych państwach członkowskich UE, jej udział znacznie się zmniejszy. W celu zaspokojenia przewidywanego zapotrzebowania na energię i zmniejszenia europejskiego uzależnienia od importu, można by podjąć decyzję o nowych inwestycjach lub wydłużeniu okresu eksploatacji niektórych elektrowni.

3.4 Zdaniem Komisji zwiększenie produkcji energii jądrowej mogłoby być jedną z możliwości obniżenia emisji CO₂ i odegrać ważną rolę w rozwiązywaniu kwestii globalnych zmian klimatu. Energia jądrowa zasadniczo nie wiąże się z emisją dwutlenku węgla i stanowi element strategii Komisji na rzecz zmniejszenia emisji tego gazu, obejmującej cel zmniejszenia emisji CO₂. Może to także stanowić istotną okoliczność przy omawianiu przyszłych systemów handlu uprawnieniami do emisji.

3.5 Najważniejszym czynnikiem wpływającym na możliwość zwiększenia wykorzystania energii jądrowej jest jej podstawowa ekonomika, ponieważ jedna elektrownia jądrowa wymaga wstępnych inwestycji w wysokości od 2 do 3,5 mld EUR. Produkcja energii jądrowej pociąga za sobą wyższe koszty budowy w porównaniu do produkcji energii z paliw kopalnych, jednak po dokonaniu pierwszych inwestycji koszty operacyjne są znacznie niższe. Komisja szczegółowo stwierdza:

3.5.1 „Ryzyko ekonomiczne elektrowni jądrowych wiąże się z dużymi kosztami inwestycyjnymi na początku, co z kolei wymaga niemal bezusterkowej pracy w ciągu pierwszych 15-20 lat eksploatacji (całkowity okres wynosi 40-60 lat), aby nakłady początkowe się zwróciły. Ponadto likwidacja i gospodarka odpadami wymagają zaangażowania funduszy dostępnych przez 50-100 lat po wyłączeniu reaktora.”

3.5.2 „Z 27 państw członkowskich UE ⁽¹⁾ w 15 działają 152 reaktory jądrowe. Średni wiek elektrowni jądrowej zbliża się do 25 lat ⁽²⁾. We Francji, która dysponuje największą liczbą reaktorów jądrowych (59), wytwarzających niemal 80 % energii elektrycznej tego kraju, oraz na Litwie (jedna elektrownia jądrowa produkująca 70 % energii elektrycznej) średni wiek wynosi w przybliżeniu 20 lat. Z kolei w Zjednoczonym Królestwie funkcjonują 23 elektrownie jądrowe, których średni wiek zbliża się do 30 lat, zaś w Niemczech średni wiek 17 czynnych elektrowni jądrowych wynosi 25 lat.”

3.5.3 „Energia jądrowa tradycyjnie charakteryzuje się połączeniem wyższych kosztów budowy i niższych kosztów eksploatacji w porównaniu do wytwarzania energii z paliw kopalnych, gdzie koszty inwestycyjne są niższe, zaś koszty paliwa, a co za tym idzie — koszty eksploatacyjne — są wyższe i podlegające wahaniom.”

⁽¹⁾ Załącznik nr 2 — Dane krajowe o aktualnej działalności w obszarze jądrowego cyklu paliwowego.

⁽²⁾ Załącznik nr 1: patrz rys. 6 i 7, przedstawiające długość eksploatacji elektrowni jądrowych i rozkład długości eksploatacji w poszczególnych krajach.

3.6 Produkcja energii jądrowej jest w dużej mierze niezależna od zmian kosztów dostaw surowców, ponieważ niewielka ilość uranu, który pochodzi w przeważającym stopniu z regionów świata o stabilnej sytuacji, wystarczy, by reaktor mógł pracować przez dziesięciolecia. Rozpoznane i nadające się do eksploatacji zasoby uranu po konkurencyjnych cenach zaspokoją zapotrzebowanie przemysłu jądrowego co najmniej przez najbliższych 85 lat przy założeniu obecnego poziomu zużycia. Zatem w większości krajów uprzemysłowionych budowa nowych elektrowni jądrowych stanowi opłacalny sposób wytwarzania energii elektrycznej dla obciążenia podstawowego.

3.7 Od 1997 r. przemysł jądrowy dokonał znacznych inwestycji. Komisja dostrzega znaczenie utrzymania technologicznej przewagi w dziedzinie energii jądrowej i popiera dalszy rozwój najbardziej zaawansowanych ram dla energii jądrowej, łącznie z nieproliferacją, gospodarką odpadami i wycofywaniem instalacji z eksploatacji. Od czasu przyjęcia Traktatu Euratom bezpieczeństwo jądrowe i ochrona radiologiczna ludności stanowią jedne z głównych trosk Wspólnoty Europejskiej; zagadnienia te zyskały jeszcze na znaczeniu w kontekście poprzedniego i ostatniego rozszerzenia.

3.8 Na poziomie UE zadaniem powinno być dalsze rozwijanie najbardziej zaawansowanych ram dla energii jądrowej w tych państwach członkowskich, które wybierają energię jądrową, zgodnie z najwyższymi standardami bezpieczeństwa, ochrony i nieproliferaacji wymaganymi Traktatem Euratom. Powinno to obejmować gospodarkę odpadami promieniotwórczymi i wycofywanie instalacji z eksploatacji.

3.9 Komisja proponuje, by dyskusje nad dalszymi działaniami skupiały się zwłaszcza na następujących zagadnieniach:

- przyjęcie do stosowania w UE wspólnych referencyjnych poziomów bezpieczeństwa jądrowego, opartych na ogromnym doświadczeniu krajowych organów bezpieczeństwa jądrowego w państwach członkowskich;
- ustanowienie grupy wysokiego szczebla ds. bezpieczeństwa jądrowego oraz ochrony instalacji i materiałów jądrowych, której zadaniem będzie stopniowe budowanie ogólnego porozumienia, a ostatecznie — opracowanie dodatkowych europejskich zasad bezpieczeństwa jądrowego oraz ochrony instalacji i materiałów;
- dopilnowanie wprowadzenia przez państwa członkowskie krajowych planów gospodarki odpadami promieniotwórczymi;
- we wczesnej fazie realizacji 7. PR — utworzenie platform technologicznych w celu zapewnienia lepszej koordynacji badań w ramach programów krajowych, branżowych i wspólnotowych w obszarze „rozszerzenia jądra atomowego w warunkach nieszkodliwych dla środowiska” oraz „składowania w warstwach geologicznych”;
- stała kontrola realizacji zaleceń odnośnie harmonizacji krajowej polityki w sprawie zarządzania funduszami likwidacyjnymi — w celu zapewnienia dostępności odpowiednich środków finansowych;
- uproszczenie i ujednoczenie procedur uzyskiwania zezwoleń w oparciu o poprawę koordynacji między krajowymi orga-

nami nadzoru, mające na celu utrzymanie najwyższych standardów bezpieczeństwa;

- większa dostępność pożyczek Euratom przy założeniu aktualizacji pułapów zgodnie z potrzebami rynku — stosownie do już złożonych wniosków Komisji;
- rozwój ujednoczonego programu odpowiedzialności i mechanizmów gwarantujących dostępność funduszy w przypadku zniszczeń wywołanych wypadkiem jądrowym;
- dostarczenie nowego impulsu do współpracy międzynarodowej dzięki bliższej współpracy z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej (ang. skrót IAEA), Agencją Energii Atomowej (ang. NEA), umowom dwustronnym z krajami nienależącymi do UE, a także kontynuacji pomocy dla krajów ościennych.

4. Uwagi ogólne

4.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje przygotowany przez Komisję nowy projekt ramowego programu energetyki jądrowej. W ciągu dziesięciu lat, jakie upłynęły od ostatniej publikacji, kontekst energetyki istotnie się zmienił. Zwłaszcza w ostatnich kilku latach nowe i dramatyczne wydarzenia skierowały znaczną uwagę na wszystkie trzy aspekty polityki energetycznej — bezpieczeństwo dostaw, konkurencyjność i rozsądne ceny, jak również na środowisko, a zwłaszcza zmiany klimatu. Reakcją UE na ewidentne problemy i wyzwania były propozycje dotyczące europejskiej polityki energetycznej. W tej sytuacji potrzebna jest analiza i propozycje dotyczące energii jądrowej. Umiejszcza się w ten sposób energię jądrową na ogólnym tle energetyki i dostarcza niezbędnych informacji dla omówienia i określenia polityki energetycznej dla Europy.

4.2 W opinii z 2004 r. w sprawie znaczenia energii jądrowej dla produkcji energii elektrycznej Komitet zasugerował, że należy podjąć wysiłki w celu zapewnienia informacji dotyczących realnych zagadnień przemysłu jądrowego: bezpieczeństwa dostaw, eliminacji emisji CO₂, konkurencyjnych cen oraz zabezpieczenia zużytego paliwa i gospodarowania nim, tak by zorganizowane społeczeństwo obywatelskie mogło przeprowadzić krytyczną analizę debat nad tymi kwestiami. Nowy ramowy program energetyki jądrowej dostarcza takich informacji i Komitet zasadniczo zgadza się z analizą i opisem zawartymi w komunikacie Komisji. Poruszono większość istotnych aspektów energii jądrowej i naszym zdaniem poprawnie je opisano. Komitet wskazuje dodatkowo na pewne aspekty energii jądrowej, które należy wziąć pod uwagę.

4.3 Energia jądrowa, z której pochodzi 31 % energii elektrycznej i 15 % całości energii pierwotnej zużytej w UE w 2004 r., odgrywa zasadniczą rolę na rynku energii. Energia jądrowa w pełni odpowiada też celom polityki energetycznej UE. Energia jądrowa jest dziś wyraźnie konkurencyjna pod względem kosztów, zwłaszcza gdy wykorzystywana jest dla pokrycia obciążenia podstawowego. Uzależnienie od importu jest niewielkie, a źródła paliwa są zróżnicowane i bezpieczne, co spełnia wymagania bezpieczeństwa dostaw. Energia jądrowa to aktualnie największe źródło energii zasadniczo wolnej od dwutlenku węgla w Europie (patrz poniższy pkt 4.8).

4.4 Większa efektywność energetyczna, łącznie ze skojarzonym wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepłej, a tym samym ograniczenie zapotrzebowania, to pierwszy i najważniejszy cel w programie polityki energetycznej. Nadal potrzeba jednak wielu inwestycji w produkcję energii w UE, aby zastąpić stare elektrownie i być może także zaspokoić większy popyt, ponieważ rozwój rynku i technologii może doprowadzić do zwiększenia się udziału elektryczności w całkowitym zapotrzebowaniu na energię.

4.4.1 W średnim i długim okresie czasu możliwe jest, że nowe technologie energetyczne, jak np. technologia wodorowa, pompy ciepłe, samochody o napędzie elektrycznym itd., będą zwiększać popyt na energię elektryczną jako część ogólnego zapotrzebowania na energię szybciej niż możemy obecnie prognozować. Tego rodzaju zmiany mogą sprawić, że rola energii jądrowej w koszyku energetycznym UE może stać się o wiele ważniejsza niż obecnie.

4.5 Komitet zwraca uwagę na istniejące plany przedłużania funkcjonowania elektrowni, które przekroczyły okres komercyjnego użytkowania wynoszący od 30 do 40 lat. Problem starzenia się elektrowni europejskich nie został dogłębnie omówiony w materiale przygotowanym przez Komisję i potrzeba więcej informacji na ten temat. Ponieważ Komisja stwierdza, że „w niektórych państwach członkowskich rządy nadal ponoszą niektóre rodzaje ryzyka finansowego i środowiskowego, np. odpowiedzialność za miejsca długoterminowego składowania odpadów i gospodarkę nimi”, w przyszłości należy jeszcze w tym zakresie przewidzieć odpowiednie uregulowania.

4.6 Nowe inwestycje powinny idealnie odpowiadać celom w zakresie bezpieczeństwa dostaw, konkurencyjności i przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Z uwagi na cechy i potencjał innych form wytwarzania energii należy spodziewać się przedłużenia okresu eksploatacji istniejących elektrowni jądrowych oraz nowych inwestycji. W tym względzie zgadzamy się z Komisją.

4.7 Zdaniem Komisji zasoby uranu wystarczą na 85 lat przy założeniu obecnego poziomu zużycia. Różne źródła podają różne informacje na ten temat i szacunki wahają się od 85 do 500 lat. Ponieważ dostępność paliwa jest ważna z punktu widzenia bezpieczeństwa dostaw energii, Komisja powinna podać bardziej szczegółowe informacje o dostępności paliwa jądrowego.

4.8 Przy porównywaniu wpływu różnych rodzajów energii na środowisko ważne jest, by ocenić ogólny wpływ na środowisko całego procesu od dostawy, wytwarzania i transportu surowców, przez produkcję energii, aż po etap recyklingu i unieszkodliwiania. Światowa Rada Energetyczna (ang. WEC) opublikowała sumaryczny raport (*Comparison of Energy Systems Using Life Cycle Assessment*, WEC, lipiec 2004 r.), w którym zebrano i przeanalizowano szereg istniejących analiz dotyczących cyklu życiowego. Raport dowodzi, że emisje CO₂ na kWh energii elektrycznej wytworzonej z wykorzystaniem energii jądrowej są niskie i utrzymują się na takim samym poziomie, jak w przypadku energii wytwarzanej z energii wiatru, biomasy

czy energii wodnej — jest to poziom odpowiadający 1-5 % emisji z elektrowni węglowych.

4.9 Tak więc niezbędne jest uwzględnienie wartościowego wkładu energii jądrowej w unikanie gazów cieplarnianych. Przy obecnym doborze źródeł energii wykorzystanie energii jądrowej w UE zapobiega emisji około 600 mln ton CO₂ rocznie. Na całym świecie poziom „zaoszczędzonych” emisji wynosi około 2 miliardów ton CO₂. Jest to równe całkowitej obecnej emisji CO₂ Francji, Niemiec i Wielkiej Brytanii razem wziętych. Jeżeli kontynuowane ma być stopniowe odchodzenie od energii jądrowej w niektórych państwach członkowskich, dużą część istniejących obecnie europejskich elektrowni jądrowych trzeba będzie zastąpić innymi niepowodującymi emisji źródłami energii. Ponadto, jeżeli po zakończeniu okresu eksploatacji nie wymieni się istniejących elektrowni jądrowych na nowe, konieczne będzie zastąpienie w perspektywie średniookresowej całej energii jądrowej energią z innych źródeł niepowodujących emisji.

4.10 W następstwie decyzji Rady Europejskiej dotyczącej docelowych wartości gazów cieplarnianych w 2020 r. i później oczywiste jest, że wszelkie dodatkowe możliwości produkcji energii przy niskiej emisji CO₂, czy to ze źródeł odnawialnych, energii jądrowej czy ewentualnie z czystego spalania węgla, powinny zastępować produkcję energii o wysokiej emisji CO₂ i tym samym zwiększać ogólną wielkość produkcji energii elektrycznej o niskiej emisji CO₂. W praktyce, jeżeli nie utrzyma się przynajmniej obecnego udziału energii jądrowej do czasu, gdy dostępne będą nowe rozwiązania energetyczne, cele polityki dotyczącej klimatu i inne cele polityki energetycznej nie zostaną zrealizowane w sposób możliwy do zaakceptowania z ekonomicznego punktu widzenia. Z drugiej strony jest oczywiste, że rosnący udział energii jądrowej wraz z energią ze źródeł odnawialnych oznaczałby lepszy stosunek kosztów do wyników w walce ze zmianami klimatycznymi.

4.11 Komitet popiera cel internalizacji kosztów zewnętrznych w cenach wszystkich działań na rynku energii i innych rynkach. Zgodnie z przygotowaniem przez Komisję badaniem dotyczącym kosztów zewnętrznych (ExternE)⁽³⁾ koszty zewnętrzne energii jądrowej wynoszą 0,4 centa/kWh. Szacuje się, że analogiczne koszty dla produkcji energii z węgla są ponad 10 razy wyższe, w przypadku biomasy — kilka razy wyższe, w przypadku energii wiatru są one niższe, a w przypadku energii wodnej utrzymują się na poziomie podobnym jak przy energii jądrowej.

4.12 Komisja zauważa, że jednym z kluczowych pytań jest, czy energia jądrowa wymaga interwencji politycznej. Wszystkie technologie czystej energii należy traktować jednakowo. Należy opracować mechanizmy, które promowałyby badania nad reaktorami kolejnej generacji oraz związanym z tym cyklem paliwa jądrowego. Można by przewidzieć subwencje, ale tylko dla zupełnie nowych — pilotażowych — rozwiązań. Konwencjonalna energia jądrowa nie potrzebuje subwencji i nie powinna być dotowana.

⁽³⁾ *External Costs — Research results on socio-environmental damages due to electricity and transport*, Komisja Europejska, 2003 r.

4.13 Komisja ocenia, że opinia publiczna na temat energii jądrowej i jej powszechne postrzeganie ma zasadnicze znaczenie dla przyszłości polityki nuklearnej. Zgadza się z tym i przypominamy, że poziom akceptacji znacznie się różni w poszczególnych państwach członkowskich. Trzeba poprawić dostępność informacji dla społeczeństwa oraz przejrzystość procedur decyzyjnych, ponieważ badania pokazują, że obywatele UE nie są dobrze poinformowani o zagadnieniach nuklearnych. Komisja mogłaby odegrać w tym użyteczną rolę. Potrzebne są jednak także realne działania, by rozwiązać obawy społeczne, co Komitet już wcześniej wielokrotnie stwierdzał.

4.14 Podkreślamy niezmiennie ważną rolę UE w zakresie dalszego rozwijania najbardziej zaawansowanych ram dla energii jądrowej w tych państwach członkowskich, które wybierają energię jądrową, zgodnie z najwyższymi standardami bezpieczeństwa, ochrony i nieprolifracji wymaganymi Traktatem Euratom.

4.15 Najbardziej pilnym zadaniem jest znalezienie rozwiązania dla kwestii odpadów promieniotwórczych, a zwłaszcza ostatecznego usuwania zużytego paliwa — istnieje odpowiednia technologia, ale brakuje decyzji politycznych. Jest to ważne zagadnienie związane z wpływem energii jądrowej na środowisko i zdrowie oraz jej powszechną akceptacją. Ramowy program energetyki jądrowej stwierdza, że żadne państwo nie wdrożyło jeszcze proponowanego ostatecznego rozwiązania. Poczyniono jednak postępy w Finlandii, gdzie wybrano miejsce składowania, a także w Szwecji i Francji, gdzie znacznie zbliżono się do wybrania takiego miejsca.

4.16 Zgadza się także z Komisją co do innych zagadnień, które nadal wymagają poświęcenia im uwagi na szczeblu UE, takich jak bezpieczeństwo jądrowe i ochrona radiologiczna, w których Europa ma bardzo dobre wyniki, oraz zabezpieczenie finansowania na rzecz likwidacji elektrowni jądrowych.

4.17 Program ramowy nie wspomina jednak o nowym zagrożeniu terroryzmem. Jest to poważne zagrożenie dla elektrowni jądrowych oraz dla wielu innych zakładów przemysłowych i budynków publicznych na całym świecie. Wszystkie nowe elektrownie jądrowe powinny być projektowane tak, by mogły wytrzymać uderzenie dużego samolotu pasażerskiego bez wypuszczenia radioaktywnych emisji poza elektrownię. Techniczne i obejmujące udział człowieka systemy zabezpieczeń muszą też być planowane i wprowadzane w życie w taki sposób, by zapobiec wszelkim rodzajom ataków terrorystycznych wewnątrz elektrowni. Komisja powinna we współpracy z odpowiedzialnymi władzami i operatorami zapoczątkować inicjatywy w celu zapewnienia, że w każdej elektrowni jądrowej istnieją odpowiednie rozwiązania służące zapobieganiu terroryzmowi.

4.18 Podczas ostatnich gorących i suchych lat uwagę przyciągnęła także kwestia wystarczającej dostępności wody chłodzącej dla elektrowni kondensacyjnych. Jak dotąd problem ten miał wymiar bardzo lokalny i nie pojawiał się często ani nie trwał długo, jednak z czasem może w niektórych przypadkach nabrać natury bardziej poważnej. Trzeba to wziąć pod uwagę przy projektowaniu elektrowni i wyborze lokalizacji.

4.19 Dodatkowym aspektem jest atrakcyjność sektora energii jądrowej jako pracodawcy i jako tematu badań po dwudziestu latach, kiedy był on prawie że objęty moratorium w Europie. Wynikły z tego brak zainteresowania studentów i profesjonalistów czy ekspertów stanowi utrudnienie dla ogólnego rozwoju energetyki jądrowej i może też stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa. Komitet zgadza się z poglądem Komisji, że specjalistyczna wiedza z zakresu ochrony radiologicznej i technologii nuklearnych ma podstawowe znaczenie dla UE, a zatem należy zwrócić uwagę na kształcenie, szkolenie i badania w tych dziedzinach. Uwagi wymaga także kultywowanie i transfer wiedzy zgromadzonej przez pokolenie naukowców i inżynierów, którzy budowali istniejące w Europie elektrownie, jako że w wielu krajach przez wiele lat do sektora tego nie weszli żadni młodzi eksperci.

4.20 Komisja przypomina nam, że każde państwo członkowskie może samo decydować, czy będzie korzystać z energii jądrowej. Komitet popiera prawo każdego państwa członkowskiego do wybrania własnego koszyka źródeł energii, w tym energii jądrowej. To prawo powinno być szanowane nie tylko przez UE, ale także przez inne państwa członkowskie. Jednakże decyzje jednego państwa członkowskiego na wiele sposobów wpływają na sytuację innych państw i ta współzależność wzrośnie jeszcze wraz z otwieraniem się rynków wewnętrznych.

5. Uwagi o proponowanych rozwiązaniach

5.1 W punkcie 6.5 ramowego programu — „Kolejne działania” — Komisja poddaje pod dyskusję propozycje rozwiązań, zwłaszcza na szczeblu UE (patrz pkt 3.9). Poglądy EKES-u co do przedstawionych propozycji są następujące.

5.1.1 Komitet zgadza się z obecnym poglądem Komisji, że wspólne referencyjne poziomy bezpieczeństwa jądrowego i ich odpowiednie stosowanie powinno opierać się na rozległej specjalistycznej wiedzy krajowych organów bezpieczeństwa jądrowego w państwach członkowskich oraz na współpracy z WENRA⁽⁴⁾. Każde inne podejście mogłoby zagrozić w niektórych państwach obecnym bardzo dobrym wynikiem w zakresie bezpieczeństwa.

5.1.2 Grupa wysokiego szczebla ds. bezpieczeństwa jądrowego oraz ochrony instalacji i materiałów jądrowych, składająca się z przedstawicieli kompetentnych władz krajowych, mogłaby wnieść wkład w proces harmonizacji oraz pomóc poprawić powiązania z międzynarodowymi konwencjami bezpieczeństwa jądrowego.

5.1.3 Komitet dostrzega pilną potrzebę wprowadzenia przez państwa członkowskie korzystające z energii jądrowej krajowych planów gospodarki paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi. W krajowych planach może być zawarte podejście wyłącznie krajowe, podejście międzynarodowe lub podejście dwutorowe. Wszelkie inne działania należałoby postrzegać jako nieodpowiedzialne przerzucanie obowiązków obecnych pokoleń na przyszłe pokolenia.

⁽⁴⁾ Stowarzyszenie Zachodnioeuropejskich Organów Nadzoru Instalacji Jądrowych.

5.1.4 Platformy technologiczne okazały się bardzo skutecznymi instrumentami tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych służących opracowywaniu europejskich strategicznych programów badawczych. EKES popiera ideę Komisji, by wykorzystać ten instrument w dziedzinie „rozszerzenia jądra atomowego w warunkach nieszkodliwych dla środowiska” oraz „składowania w warstwach geologicznych”. Mogłoby to być bardzo potrzebne narzędzie przyciągania młodych naukowców do tego przemysłu.

5.1.5 Aby zabezpieczyć pełne pokrycie kosztów operacyjnych w ciągu całego okresu eksploatacji oraz równe warunki konkurencji, konieczne jest, by operatorzy udostępniłi odpowiednie środki finansowe poprzez fundusze likwidacyjne zarówno w UE jak i na świecie. Komitet nie dostrzega jednak potrzeby pełnej harmonizacji zarządzania tymi funduszami, o ile spełnione zostaną zasady pełnego i pewnego pokrycia kosztów oraz przejrzystości.

5.1.6 Przestrzeganie najwyższych norm bezpieczeństwa oraz jednocześnie uproszczenie procedur uzyskiwania zezwoleń i ich stopniowa harmonizacja poprzez współpracę między krajowymi organami nadzoru jest potrzebna, aby uczynić czas przygotowań do realizacji projektów budowlanych bardziej przewidywalnym i tym samym umożliwić bardziej precyzyjne planowanie i kalkulację kosztów. Nigdy nie należy naruszać wymogów bezpieczeństwa.

5.1.7 EKES zgadza się z propozycjami Komisji, by zaktualizować pałupy pożyczek EURATOM oraz zapewnić ich większą dostępność. Zasadniczo inwestycje we wszystkie formy energii powinny mieć równy dostęp na równych warunkach do instrumentów finansowania, zapewnianych w innych wypadkach przez EBI.

5.1.8 Ujednolicony program odpowiedzialności, w tym mechanizm gwarantujący dostępność funduszy w przypadku zniszczeń wywołanych wypadkiem jądrowym, bez angażowania środków publicznych, jest zdaniem Komitetu także niezbędny dla zapewnienia większej akceptacji dla energii jądrowej. Obecny system (ubezpieczenie od odpowiedzialności do 700 mln USD) nie wystarcza do tego celu. W sposób otwarty, konstruktywny i praktyczny należy zająć się problemem ubezpieczeń, gdzie

prawdopodobieństwo wypadku jest niezwykle niskie, natomiast szkody mogą być bardzo poważne i kosztowne. Jedną z możliwości może być system wspólnej puli ubezpieczeń.

5.1.9 Komitet z zadowoleniem przyjmuje propozycję zapewnienia nowego impulsu do współpracy międzynarodowej z IAEA, NEA oraz w ramach umów dwustronnych. Duży nacisk należy położyć na pomoc dla krajów ościennych.

5.2 Oprócz propozycji Komisji EKES dostrzega następujące zagadnienia, na które warto byłoby, aby Komisja zwróciła uwagę przy przygotowywaniu kolejnych działań:

5.2.1 Zwrócenie uwagi państw członkowskich na prawdopodobieństwo ponownego zwiększenia się potrzeb w zakresie kształcenia i szkoleń w szerokiej dziedzinie energii jądrowej i technologii nuklearnych, w tym zwłaszcza kształcenia i szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego. Edukacja to nie tylko sposób na zapewnienie nowych specjalistów w dziedzinie energii jądrowej, ale także na zwiększenie świadomości w tym zakresie wśród społeczeństwa, co ma fundamentalne znaczenie dla kształtowania opinii publicznej.

5.2.2 Zbadanie dalszych możliwych problemów, oraz możliwych rynkowych rozwiązań dla nich, w ramach inwestycji w energię jądrową na otwartym rynku energetycznym, biorąc pod uwagę wielkość oraz długi czas realizacji.

5.2.3 Europejski sektor technologii nuklearnych zdobył pozycję światowego lidera, co zapewnia wysokiej klasy miejsca pracy, a jednocześnie jest korzystne dla bezpieczeństwa jądrowego na całym świecie ze względu na jego świetne wyniki w zakresie bezpieczeństwa. Aby utrzymać tę pozycję, jako że oczekuje się światowego wzrostu inwestycji w energię jądrową, przemysł ten, łącznie z przemysłem budowy części dla niego, powinien być uznawany za cel w nowym sektorowym podejściu Komisji do problemów przemysłu.

5.3 Wreszcie Komitet z zadowoleniem przyjmuje także zamiar Komisji, by częściej publikować ramowe programy energetyki jądrowej i tym samym zapewniać bardziej aktualny obraz sytuacji w UE.

Bruksela, 12 lipca 2007 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

ZAŁĄCZNIK

do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Następujące poprawki, które uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, zostały odrzucone w trakcie debaty:

Punkt 1.1

Zmienić

„W 2004 r. Komitet zasugerował w swojej opinii w sprawie znaczenia energii jądrowej dla produkcji energii elektrycznej, że należy podjąć wysiłki w celu zapewnienia informacji dotyczących realnych zagadnień przemysłu jądrowego: bezpieczeństwa dostaw, eliminacji emisji CO₂, konkurencyjnych cen oraz zabezpieczenia zużytego paliwa i gospodarowania nim, tak by zorganizowane społeczeństwo obywatelskie mogło przeprowadzić krytyczną analizę debat nad tymi kwestiami. Nowy ramowy program energetyki jądrowej dostarcza niektórych takich informacji. Komitet częściowo zasadniczo zgadza się z analizą i opisem, zawartymi w komunikacie Komisji, stwierdza jednak również, iż nie poruszono istotnych tematów (patrz np. punkt 1.6). Poruszono większość istotnych aspektów energii jądrowej i naszym zdaniem poprawnie je opisano. Komitet wskazuje dodatkowo na pewne aspekty energii jądrowej, które należy wziąć pod uwagę.”

Uzasadnienie

Zmiana wynika z innych poprawek oraz z punktu 1.6 projektu opinii, w którym przecież zwraca się uwagę na to, że takie istotne dodatkowe kwestie jak terroryzm czy woda chłodząca nie zostały omówione w wystarczającym stopniu.

Wynik głosowania

Za: 49

Przeciw: 52

Wstrzymało się: 11

Punkt 1.2

Zmienić

„Energia jądrowa, z której w 2004 r. pochodziło 31 % energii elektrycznej i 15 % całości energii pierwotnej zużytej w UE, odgrywa zasadniczą rolę na rynku energii. Energia jądrowa w pełni odpowiada też celom polityki energetycznej UE oraz jest dziś wyraźnie konkurencyjna pod względem kosztów. Uzależnienie od importu jest niewielkie, a źródła paliwa są zróżnicowane i bezpieczne, co spełnia wymagania bezpieczeństwa dostaw. Energia jądrowa to aktualnie jedno z największych źródeł największe źródło energii wolnej od dwutlenku węgla w Europie. Jej wpływ na inne aspekty środowiska jest ograniczony i znajduje się pod kontrolą.”

Uzasadnienie

W dokumencie Komisji jest mowa o „jednym z największych źródeł”, a nie o „największym źródle” energii wolnej od dwutlenku węgla. Należy cytować dokładnie.

Jeśli chodzi o inne aspekty środowiska, patrz: pozostałe poprawki.

Wynik głosowania (Uwaga: Druga część poprawki, tj. skreślenie ostatniego zdania, została przyjęta na sesji plenarnej.)

Za: 57

Przeciw: 60

Wstrzymało się: 3

Punkt 1.3

Zmienić

„W związku z decyzją Rady Europejskiej dotyczącą docelowych wartości emisji gazów cieplarnianych w 2020 r. i później jest oczywiste, że wszelkie dodatkowe możliwości produkcji energii przy niskiej emisji CO₂, czy to ze źródeł odnawialnych, jądrowych czy ewentualnie z czystego spalania węgla, powinny zastępować produkcję o wysokiej emisji CO₂ i tym samym zwiększać ogólną wielkość produkcji energii elektrycznej o niskiej emisji CO₂. Komitet przyjmuje do wiadomości zawarte w komunikacie Komisji następujące stwierdzenia: »Obecnie w Unii znajduje się ponad 110 obiektów jądrowych na różnych etapach likwidacji. Szacuje się, że do 2025 r. przynajmniej jedna trzecia ze 152 elektrowni jądrowych działających w rozszerzonej Unii Europejskiej będzie podlegać likwidacji (nie uwzględnia się możliwości wydłużenia okresu eksploatacji)«. Ponieważ skądinąd dotychczas notyfikowano w Komisji tylko budowę jednego nowego reaktora, najprawdopodobniej udział energii jądrowej w produkcji energii elektrycznej znacznie spadnie. Jednakże jak to pokazuje badanie niemieckiego Federalnego Urzędu Kanclerskiego dla Republiki Federalnej, osiągnięcie celów dotyczących klimatu jest możliwe, co wymaga wszakże dalszych wysiłków w zakresie oszczędności energii elektrycznej, wydajności i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. W praktyce jeżeli nie utrzyma się przynajmniej obecnego udziału energii jądrowej do czasu, gdy dostępne będą nowe rozwiązania w zakresie czystej energii, cele polityki dotyczącej klimatu i inne cele polityki energetycznej nie zostaną zrealizowane.»

Uzasadnienie

Wynika z tekstu Komisji oraz z wymienionego badania.

Wynik głosowania

Za: 49

Przeciw: 65

Wstrzymało się: 6

Punkt 1.7

Zmienić

„Utrata atrakcyjności ~~Dotadkowym aspektem jest atrakcyjność~~ tego sektora jako pracodawcy i jako tematu badań może stać się problemem dla tych państw członkowskich, które pragną nadal obstarwiać przy energii atomowej. ~~po dwudziestu latach, kiedy był on w Europie prawie że objęty moratorium.~~ Komitet zgadza się z poglądem Komisji, że specjalistyczna wiedza z zakresu ochrony radiologicznej i technologii nuklearnych ma podstawowe znaczenie dla UE, a zatem należy zwrócić uwagę na kształcenie, szkolenie i badania w tych dziedzinach. Odpowiedzialność za to powinni ponosić operatorzy instalacji.”

Uzasadnienie

Z jednej strony nie może być mowy o „moratorium”, a odpowiedzialność za kształcenie itp. leży głównie w gestii przedsiębiorstw, nie zaś państwa bądź wspólnoty państw.

Wynik głosowania (jedynie druga część poprawki została poddana pod głosowanie, pierwsza część została przyjęta)

Za: 45

Przeciw: 71

Wstrzymało się: 2

Punkt 3.6.1

Dodać nowy punkt 3.6.1.

„Jeśli chodzi o możliwość dysponowania zasobami uranu, Komitet stwierdza, że istnieją w tym względzie różnice między komunikatem Komisji a streszczeniem ostatniej czerwonej księgi Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej. W księdze tej padają następujące słowa: »Zgodnie z obecnymi przewidywaniami zdolności produkcyjne w zakresie uranu naturalnego — włączając w to wszystkie istniejące, powstające, planowane i przyszłe ośrodki wydobywania bazujące na zidentyfikowanych zasobach [...] — są wystarczające, żeby zaspokoić przewidywane światowe zapotrzebowanie na uran w roku 2010, o ile wszystkie rozbudowy kopalni i budowy nowych ośrodków będą przebiegały zgodnie z planem i zostanie utrzymana pełna moc produkcyjna w odniesieniu do wszystkich operacji. [...] Oczekuje się jednak, że źródła wtórne utracą na znaczeniu, szczególnie po roku 2015, dlatego też trzeba będzie w coraz większym stopniu zaspokajać zapotrzebowanie reaktorów poprzez rozszerzanie istniejących mocy produkcyjnych oraz tworzenie nowych ośrodków produkcji lub wprowadzanie alternatywnych cykli paliw jądrowych, jedno i drugie zaś jest kosztownym i długotrwałym przedsięwzięciem. Do stymulacji rozwoju niezbędnych zidentyfikowanych zasobów we właściwym czasie, konieczne jest w bliskiej przyszłości stałe i duże zapotrzebowanie na uran. Ze względu na długi okres przygotowań do identyfikacji nowych zasobów i rozpoczęcia ich wydobywania (na ogół 10 lat lub więcej) mogą pojawić się braki w zaopatrzeniu w uran, jak też może dojść do ciągłego wzrostu cen uranu wskutek wyczerpania źródeł wtórnych«. Komitet oczekuje, że Komisja wyjaśni tę kwestię.»

Uzasadnienie

Powinniśmy wskazać oczywiste różnice, nie zaś je przemilczać.

Wynik głosowania

Za: 49

Przeciw: 65

Wstrzymało się: 5

Punkt 4.1**Zmienić**

„Komitet ~~z zadowoleniem~~ przyjmuje do wiadomości przygotowany przez Komisję nowy projekt ramowego programu energetyki jądrowej. W ciągu dziesięciu lat, jakie upłynęły od ostatniej publikacji, kontekst energetyki istotnie się zmienił. Zwłaszcza w ostatnich kilku latach nowe i dramatyczne wydarzenia skierowały znaczną uwagę na wszystkie trzy aspekty polityki energetycznej — bezpieczeństwo dostaw, konkurencyjność i rozsądne ceny, jak również na środowisko, a zwłaszcza zmiany klimatu. Reakcją UE na ewidentne problemy i wyzwania były propozycje dotyczące europejskiej polityki energetycznej. W tej sytuacji potrzebna jest analiza i propozycje dotyczące energii jądrowej. Umiejszcza się w ten sposób energię jądrową na ogólnym tle energetyki i dostarcza części niezbędnych informacji dla omówienia i określenia polityki energetycznej dla Europy.”

Uzasadnienie

Sprawozdawczyni sama stwierdza, że nie omówiono wszystkich aspektów (np. zagrożenie terroryzmem itp.).

Wynik głosowania

Za: 50

Przeciw: 69

Wstrzymało się: 2

Punkt 4.5**Zmienić**

„Nowe inwestycje powinny idealnie odpowiadać celom w zakresie bezpieczeństwa dostaw, konkurencyjności i przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Z uwagi na cechy i potencjał innych form wytwarzania energii ~~należy spodziewać się~~ EKES odnotowuje toczącą się obecnie w niektórych państwach członkowskich dyskusję na temat przedłużenia okresu eksploatacji istniejących elektrowni jądrowych oraz nowych inwestycji. W tym względzie zgadzamy się z Komisją.”

Uzasadnienie

Autor poprawki nie znajduje fragmentu, w którym Komisja mówiłaby, że „należy spodziewać się” przedłużenia okresu eksploatacji. Jest to czysta spekulacja.

Patrz: także punkt 1.5, zmieniony na posiedzeniu sekcji, kiedy wyraziliśmy zaniepokojenie wobec możliwego przedłużenia tego okresu.

Wynik głosowania

Za: 50

Przeciw: 67

Wstrzymało się: 6

Punkt 4.6**Dodać na końcu**

„Zdaniem Komisji zasoby uranu wystarczą na 85 lat przy założeniu obecnego poziomu zużycia. Różne źródła podają różne informacje na ten temat i szacunki wahają się od 85 do 500 lat. Ponieważ dostępność paliwa jest ważna z punktu widzenia bezpieczeństwa dostaw energii, Komisja powinna podać bardziej szczegółowe informacje o dostępności paliwa jądrowego. Zwraca się także ponownie uwagę na występowanie istotnych różnic w odniesieniu do kwestii dostępności źródeł uranu.”

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Wynik głosowania

Za: 55

Przeciw: 68

Wstrzymało się: 0

Punkt 4.8

Dodać

„Tak więc niezbędne jest uwzględnienie wartościowego wkładu energii jądrowej w unikanie gazów cieplarnianych. Przy obecnym doborze źródeł energii wykorzystanie energii jądrowej w UE zapobiega emisji około 600 mln ton CO₂ rocznie. Na całym świecie poziom »zaoszczędzonych« emisji wynosi około 2 miliardów ton CO₂. Jest to równe całkowitej obecnej emisji CO₂ Francji, Niemiec i Wielkiej Brytanii razem wziętych. Jeżeli kontynuowane ma być stopniowe odchodzenie od energii jądrowej w niektórych państwach członkowskich, dużą część istniejących obecnie europejskich elektrowni jądrowych trzeba będzie zastąpić innymi niepowodującymi emisji źródłami energii, a także działaniami na rzecz efektywności energetycznej lub na rzecz oszczędzania energii. Ponadto jeżeli po zakończeniu okresu eksploatacji nie wymieni się istniejących elektrowni jądrowych na nowe, konieczne będzie zastąpienie w perspektywie średniookresowej całej energii jądrowej energią z innych źródeł niepowodujących emisji oraz działaniami na rzecz efektywności energetycznej i na rzecz oszczędzania energii.”

Uzasadnienie

Musimy uczynić znacznie więcej, niż jedynie zastanawiać się, w jaki sposób zastąpić jedną formę wytwarzania energii inną. EKES wskazywał na to wielokrotnie.

Dodatkowa uwaga autora poprawki: po tym, jak w dokumencie roboczym pojawiła się — wraz z podaniem źródła — wielkość 300 mln ton, poprosiłem sprawozdawczynię o udostępnienie danych dotyczących „zaoszczędzonych” emisji CO₂. Niestety, nie zostało to zrobione!

Wynik głosowania

Za: 61

Przeciw: 61

Wstrzymało się: 2

Punkt 4.9

Dodać

„W następstwie decyzji Rady Europejskiej dotyczącej docelowych wartości gazów cieplarnianych w 2020 r. i później oczywiste jest, że wszelkie dodatkowe możliwości produkcji energii przy niskiej emisji CO₂, czy to ze źródeł odnawialnych, energii jądrowej czy ewentualnie z czystego spalania węgla, powinny zastępować produkcję energii o wysokiej emisji CO₂ i tym samym zwiększać ogólną wielkość produkcji energii elektrycznej o niskiej emisji CO₂. W praktyce jeżeli nie utrzyma się przynajmniej obecnego udziału energii jądrowej do czasu, gdy dostępne będą nowe rozwiązania energetyczne, cele polityki dotyczącej klimatu i inne cele polityki energetycznej nie zostaną zrealizowane w sposób możliwy do zaakceptowania z ekonomicznego punktu widzenia. Z drugiej strony jest oczywiste, że rosnący udział energii jądrowej wraz z energią ze źródeł odnawialnych oznaczałby lepszy stosunek kosztów do wyników w walce ze zmianami klimatycznymi. Z drugiej jednak strony badania (niemieckiego Federalnego Urzędu Kanclerskiego dla Republiki Federalnej) pokazują, że osiągnięcie celów dotyczących klimatu jest możliwe, co wymaga wszakże dalszych wysiłków w zakresie oszczędności energii elektrycznej, wydajności i wykorzystania odnawialnych źródeł energii.”

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Wynik głosowania

Za: 58

Przeciw: 65

Wstrzymało się: 1

Punkt 4.11.1

Dodać nowy punkt 4.11.1

„Komisja stwierdza, że »odpowiedzialność w związku z wypadkami jądrowymi w 15 państwach członkowskich przed rozszerzeniem określa konwencja paryska z 1960 r., w ramach której utworzono ujednolicony system odpowiedzialności za wypadki jądrowe, który obecnie ogranicza odpowiedzialność operatorów w przypadku wypadków jądrowych do około 700 mln USD«. EKES uważa to za formę pośredniej subwencji dla energetyki jądrowej i domaga się zobowiązania wszystkich operatorów do ubezpieczenia się na odpowiednią sumę z tytułu wszelkich potencjalnych szkód.”

Uzasadnienie

Na posiedzeniu grupy analitycznej sprawozdawczyni oświadczyła, że „rozwiązanie może i musi się znaleźć”. W tekście nie ma o tym wyraźnej wzmianki. Jest to celem niniejszej poprawki.

Uwaga: Samochody w Niemczech muszą być ubezpieczone od odpowiedzialności cywilnej na sumę 100 mln euro. Dla porównania, elektrownie atomowe są ubezpieczone z tytułu wywołania potencjalnych szkód na śmieszny sumę 700 mln dolarów!

Wynik głosowania

Za: 41

Przeciw: 44

Wstrzymało się: 3

Punkt 4.14

Skreślić

„Najbardziej pilnym zadaniem jest znalezienie rozwiązania dla kwestii odpadów promieniotwórczych, a zwłaszcza ostatecznego usuwania zużytego paliwa — istnieje odpowiednia technologia, ale brakuje decyzji politycznych. Jest to ważne zagadnienie związane z wpływem energii jądrowej na środowisko i zdrowie oraz jej powszechną akceptacją. Ramowy program energetyki jądrowej stwierdza, że żadne państwo nie wdrożyło jeszcze proponowanego ostatecznego rozwiązania. Poczyniono jednak postępy w Finlandii, gdzie wybrano miejsce składowania, a także w Szwecji i Francji, gdzie znacznie zbliżono się do wybrania takiego miejsca.”

Uzasadnienie

Nie istnieje technologia odpowiednia do rozwiązania tego problemu.

Wynik głosowania

Za: 55

Przeciw: 69

Wstrzymało się: 4